СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 157. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 13-го серпня 1946. No. 157. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, August 13, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

УСПІХИ Й НЕВДАЧІ АДМІНІСТРАЦІЇ В ПАРТІЙНИХ ПОРАХУНКАХ

Провідники Републиканської Партії вислали були до різних осіб і установ в цілому краю квестіонар, щоб дійти до висновку, які вигляди має їх партія при виборах в 1948 році. Обчислення відповідей поміщене в партійнім журналі „Ди Репобликен", що виходить у Шікаґу. З відповідей показуеться, що 68% републиканців вірять, що теперішню адміністрацію можна буде повалити при наступних президентських виборах. — На підставі досі переведених правиборів можна прийти до висновку, що ґрупа „Нового Розподілу", до якої належить теж і президент Труман, затримує дальше свою силу по містах при помочи Комітету Політичної Акції з Конґресу Промислових Орґанізацій — СІО. Одначе цей Комітет не має сили в південних стейтах, як це показалося між іншим при правиборах сенатора Бирда у Вирджінії, бо Бирд вийшов сильним кандидатом проти завзятої аґітації КПА. Цей Комітет аґітує за повалення всіх членів конґресу, які голосували за приняття законопроекту Кейса проти юнійного ракетірства. Таких конґресменів є 258. З них досі 167 дістали поновну номінацію на кандидатів, а лише девять перепали. Із 12 сенаторів, які голосували за бил Кейса, сім дістали номінацію поновно, а ще ані один не перепав при правиборах. У партійній аґітації завважує теж успіх в закордонній політиці Америки, і з цеї точки дехто оцінює теперішні виступи секретаря Бирнса на конференції в Парижі.

БЕЗПІЛЬОТНІ ЛІТАКИ МОЖУТЬ СКИДАТИ АТОМОВІ БОМБИ.

Команда воєнної маринарки оприлюднює, що має новий модель літака, керованого роботом без [illegible] живої людини. Такий літак може завезти атомову бомбу на призначене місце і скинути на означений предмет. Літак, придуманий воєнною маринаркою, подібний до літака, що його згадувала минулого тижня команда армії. Команда фльоти оприлюднює, що є вже на сліді такого воза, що буде міг кружляти довкола землі як місяць або інші сателіти нашої планети. З цього заключають, що недалекий час, коли можна буде летіти з одної планети на другу. Команди Фльоти й армії порозуміваються тепер, як спільно вжити винаходи, над якими вони працювали окремо.

ЮНІЇ СТИДНО МАТИ КОМУНІСТИЧНУ МАРКУ.

„Нема посередної дороги між комунізмом і демократизмом" — таке заявив Гері Блак, міжнародній містопредсідник юнії електричних, радіових і машинових робітників на конвенції в Питсбурґу, коли прийшла під наради точка, як віднестися до комуністів, які позанимали уряди в самій юнії і в її відділах. Конвенція рішила, щоб візвати всі відділи викинути урядовців з юнії, які мають комуністичну марку. Як причину такого рішення подано: 1. юнія має добути собі назад признау поважної юнії (RESPECTABLE) поруч інших юній Конґресу Промислових Орґанізацій; 2. не дозволити юнії дальше вислуговатися Американській Комуністичній партії для творення фронтів і в такий спосіб гнати стрімголов на своє власне знищення. Члени юнії застеріґаються проти цього, щоб юнію називати комуністичною, бо вона такою не є. У заяві сказано, що досі вибирано комуністів на урядовців не за їх заслуги для юнії, але за те, що вміли вислугуватися комуністичному проводови.

ВИСТАРЧИТЬ ХАРЧІВ ДО КІНЦЯ РОКУ.

Департамент рільництва оприлюднює, що внаслідок інтензивних зусиль хліборобів продукція харчів у Злучених Державах зросла до таких розмірів, що нема причини боятися недостачі харчів до кінця року. Положення тепер таке, як було після знесення пайкування по перемозі над Японією. Правда, що деяких родів харчів недостає, одначе інших родів є більше ніж попередного року.

60 МІЛІОНІВ РОБІТНИКІВ У КРАЮ.

На підставі обчислень міністерства торговлі виявляється, що в цілому краю мають заняття тепер 60 міліонів робітників. У цивільних підприємствах працювали в липні 58,130,000 робітників, а при війську мали заняття 2,600,000 людей. У порівнанні з липнем минулого року тепер чотири міліони більше робітників, а в липні цього року було 1,400,000 робітників більше ніж у червні.

РУЗВЕЛТ НЕ КАЗАВ КИДАТИ БОМБИ НА ҐІРОҐІТА

Небіжчик президент Рузвелт рішив, щоб не кидати бомби на палату японського цісаря в Токйо, коли цю справу вирішували в Білім Домі вчасі війни.

Злучені Держави скріпляють морську силу на европейських водах

Останіми місяцями американська воєнна фльота на европейських водах дістає щораз свіжі скріплення, щоб бути готовою на всякі несподіванки. З Вашинґтону оприлюднюють, що недавно прибув до Европи великан-літаконосець Френклин Д. Рузвелт, який відвідає Лісбону, Ґібральтар, Неаполь і Мальту. До Трієсту прибули щойно два американські кораблі-нищителі. Ці скріплення стоять у звязку з Мировою Конференцією в Парижі і з різними погрозами в справі Трієсту. На вияснення такого скріплення подають з достовірних джерел те, що в Европі може прийти до замаху чи там перевороту в деяких околицях. Приявність американського прапора в таких околицях може стримати нерозважні елементи від несподіваного нападу. Розставлення американських кораблів може бути теж і постійне, тобто доти, доки не прийде до наладнання мирних відносин в Европі.

БІЛЬША ШКОДА ВІД ПІДВОДНОЇ БОМБИ НІЖ ВІД ПОВІТРЯНОЇ.

Атомова бомба, яка вибухла під водою в околиці острова Бікіні на Тихому океані, спричинила більше шкоди ніж повітряна, що вибухла 25 днів перед тим. Такі завваги оприлюднює командант цеї виправи, адмірал Б. Г. П. Бленді. Його підсумки такі: в експерименті з повітря 1. липня затонув один кружляк, два транспорти, десять нищителів — разом 22,600 тон місточи. В експерименті 25. липня (під водою) затонув один літаконосець, два дредноти, один тенк з оливою і один корабель для висаджування війська — разом 95,220 тон містоти. В додаткуш уже після вибуху бомби, ушкоджених було яких двацять кораблів різного роду. З них треба було два розбити і затопити. Повітряна бомба виказала далеко меншу радіо-активність ніж водна.

УРЯД ВІДМОРОЗИВ ПОЗИЧКУ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

Уряд Злучених Держав „відморозив" позичку в сумі $40,000,000, призначену для Польщі через Експортово-Імпортовий Банк після того, як польський уряд приноровився до вимог Америки і прислав текст фінансових договрів з іншими державами. Ці договори дають спромогу департаментови стейту перестудіювати економічне відношення Советів до сусідніх які попали під советський вплив або режім.

Американський транспортовий літак був змушений до приземлення на югославській території

З Білгороду, Югославія, повідомляють, що югославські боеві літаки змусили до приземлення близько Любляни американського транспортового самолета „С-47", що летів з Відня до Удіни та мав на покладі девять військових і дві цивільні осіб. Американський пільот та його помічник були поранені, а літак, з огляду на недогідний терен примусової висадки, важко пошкоджений. Вважається, що пільот та його помічник були поранені не стрілами з югославських літкаів, але підчас самої примусової висадки. Після інціденту югославський уряд зложив на руки американського військового аташе формальну протестаційну ноту, в якій — згідно з повідомленням місцевої югославської преси — сказано, що „від місяця лютого цего року союзницькі, переважно американські, літаки постійно нарушують югославську територію". В ноті дальше сказано, що від лютого югославську територію „нарушили" загально 172 літаки, в тому 87 бомбардувальників, 40 нищильників та 45 транспортових літаків. Залогою і пасажирами з „С-47" заопікувався американський консулят в Загребі. З американського боку вияснюється вперту відмову Югославії підписати білятеральний договір на підставі якого можна би було поширити американський повітряний транспорт через територію Югославії в напрямку на Близький Схід та до Індій. Подібні труднощі робить Америці теж Советський Союз .Останній інцідент вияснює до деякої міри теж безслідну загибіль одного американського самолета ,що був в дорозі з Австрії до Італії. Американські військові кола заперечують югославське обвинувачення, що американські літаки „постійно нарушують" югославську територію.

ТАЕМНІ РАКЕТИ ЛІТАЮТЬ ПОНАД ШВЕЦІЄЮ.

Зі Штокгольму, Швеція, повідомляють, що в ночі на 11-го серпня понад Штокгольмом перелетів „рій" таемних бомбових ракет в напрямку з південного сходу на північний захід. З американських джерел додається, що ці ракети випускається з колишнього німецького досвідчального аеродрому в Пінемунди, який зараз є в советських руках. Очевидці твердять, що бомби мали вигляд вогневих куль з довгим світляним хвостом, інші, натомісць, бачили бомбу у формі цигара, що летіла на висоті приблизно 1,500 стіп. Шведський ґенер. штаб і ціла країна серіозно занепокоені цим явищем, тимбільше, що протягом 24 годин кілька днів тому було 300 повідомлень про перелет цих таемних ракет. Ґенеральний штаб заборонив називати місцевості експльозій згаданих ракет, подібно, як це було підчас німецьких дослідів з ракетами „V". В країні кружляють на цю тему найрізноріднійші твердження і поголоски, але назагал не вважається, щоби ці советські експеріменти були підготовкою до війни проти самої Швеції. Говорять про гарячкові советські намагання відкрити таемницю атомової бомби, досліди над безгучними вистрілами і т. п. Подається теж всілякі описи таемних ракет та спосіб їх перелету і приходиться до виснотку, що це не є колишні німецькі проектилі, але цілком нова зброя.

НЕ МАЛИ ДЕ ПОДІТИСЬ, ТО ПІШЛИ ДО ТЮРМИ.—Деякі люди ломлять собі голову, що зробити, як нема мешкання. Та проблема станула перед Теодором Барнетом з Аплтон, Вискансин, коли його викинули з хати, як її перебирав новий власник. Та він порадив собі з жінкою і девятеро дітьми в такий спосіб, що віднісся до повіту, щоб йому приділено помешкання. І йому приділили — чотири келії в тюрмі.

АМЕРИКА ПРОТИ ПЕРЕРВАННЯ МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

У звязку з повільним і важким перебігом дотеперішніх нарад Мирової Конференції в Парижі та з огляду на недалекий час, коли малиб зачатися наради Головної Асамблеї Обєднаних Держав, в деяких політичних колах були здогади та спекуляції, що наради Мирової Конференції доведеться перервати. З авторитетивного джерела в Парижі повідомляють, що американська делеґація є рішена обстоювати продовжування конференції, аж доки не будуть підписані мирові договори, без огляду на час, як довго це малоб тривати. Злучені Держави вважають, що мирові договори є важливіші від будьякої справи, що її мають вирішити Обєднані Держави і тому Мирова Конференція має першенство. У звязку з цим виринає запитання, чи наради Обєднаних Держав почнуться не зважаючи на продовжування Мирової Конференції, чи будуть відложені аж до її закінчення. Совєтський Союз, по думці американських політичних кругів, хотів би Мирову Конференцію перервати, щоби за час сесії Обєднаних Держав краще до неї приготовитися. Американська делеґація рішена відїхати з Парижа, аж після підписання мирових договорів з колишніми сателітами Німеччини, хочби сесія Обєднаних Держав мала бути знова відложена, бо вважає, що раз перервану конференцію Совєти відтягалиб і пізніше. Тимчасом розбіжності між Совєтським Союзом та західними демократіями на Мировій Конференції з кожним днем поглиблюються майже в усіх справах.

СОВЄТИ КРИТИКУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКЕ СТАНОВИЩЕ.

Совєтська преса продовжує гостро критикувати становище Злучених Держав на Мировій Конференції в Парижі, закидуючи їм „гру голосами" „насилля співпраці між великими державами" та жертвування інтересами великих і малих держав в користь вузьких, матеріяльних та імперіялістичних цілей — як це пишуть урядові „Ізвестія".

РОЗПАЧЛИВА ОБОРОНА ІТАЛІЇ.

На пленарній сесії Мирової Конференції в Парижі дня 10. серпня виступив з промовою Керівник італійської делеґації, премієр де Ґаспері, розпачливо обороняючи свою країну перед несправедливістю, яку — по його думці — робиться Італії проектом мирового договору. Підчас промови де Ґаспері на салі засідань панувала гробова тища. „Я відчуваю", говорив премієр Італійської Республики, „що тут все, крім вашої особистої чемности, є проти мене". Він гостро критикував усі точки проєкту мирового договору, які роблять не тільки найбільшу кривду самій Італії, але виключають теж встановлення мира в світі. Свою промову Ґаспері закінчив проханням довіря для 47 міліонів трудолюбових італійців, готових віддати всі свої зусилля на створення більше справедливого і більше людяного світа. Після закінчення промови італійського премієра підійшов до нього секретар стейту Джеймс Бирнс і стиснув йому руку.

СОВЄТИ РУЙНУЮТЬ АВСТРІЮ.

Розбіжності поглядів між західними державами і Совєтським Союзом відзеркалюється не тільки на Мировій Конференції в Парижі, але й в усіх інших випадках та в практичних рішеннях. Представник Злучених Держав повідомив з Відня, що совєтські окупаційні власті в Австрії перебрали на свою власність ту австрійську індустрію, яку недавно були заквестіонували та заборонили переводити її націоналізацію. Совєтське зарядження практично руйнує Австрію під економічним оглядом.

СПРАВИ УНРА В ЕКОНОМІЧНІЙ ТА СОЦІЯЛЬНІЙ РАДІ.

Справа ліквідації УНРРА та перебрання її аґенд, насамперед щодо скитальців, мала бути головним предметом нарад Економічної та Соціяльної Ради Обєднаних Держав дня 11. серпня. В проєкті було створення різних аґенцій, щоби в перехідній стадії від УНРРА до Міжнародної Орґанізації для Скитальців ці жертви війни не залишились на призволяще та щоби перебрання завдань УНРРА новою орґанізацією могло відбутися справно.

Після повороту з Европи асистент секретара стейту до економічних справ, Вілйем Л. Клейтон, заявив, що Обєднані Держави переберуть на себе турботи за долю 800,000 скитальців, які ще залишаються в американській, британській та французькій зонах.

РУМУНСЬКА І БОЛГАРСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЇ В ПАРИЖІ

До Парижа прибули румунська і болгарська делеґації на Мирову Конференцію. Румунську делеґацію очолює премієр і міністер закордонних справ Георґ Татареску, а болгарську — премієр Георґієв. Разом з румунською делеґацією виїхав до Парижа теж совєтський представник в Букарешті.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association. Inc.

at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18. N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РАТУВАТИ і ЖЕРТВУВАТИ!

Від українських скитальців в Европі зачинають знов доходити дуже чорні вісти. В тих вістях не іде так дуже про те, що приходиться скитальцям витерпіти наслідком різних переслідувань, але є жура, що буде далі. Це тому, що УНРРА закінчує свою допомогову акцію, якою користувались теж тисячі й тисячі українських скитальців, як і багато українських культурних установ, збудованих на скитальщині. Яка ця справа важна, бачимо по жидах, які в американській пресі найбільше нарікали на УНРРА. Тепер вони зачали писати про добродійства цеї установи та глядять з острахом на те, що це буде, як УНРРА свою акцію дійсно припинить. Колиж залякані ті жиди в Америці, що то допомагають жидівським дисплясованим особам в Европі маючи до розпорядимости не то міліони, але сотні міліонів, то щож допера говорити про журбу американських українців, що радіб домомагати українським скитальцям, а не мають навіть соток тисяч, а не то соток міліонів. А деж ще політична оборона української скитальщини чи української справи взагалі? Преціль і ця важна справа вимагає не тільки великого труду, але й значних коштів.

Коротко кажучи, наша жертвенність мусить в таких обставинах обовязково зростати, з кожним днем, з кожним місяцем. Це мусять розуміти всі наші ґрупи, що звідси помагають нещасним людям в Европі. Вони мусять ще памятати, що ми, американські українці, є в особливо важкому положенні, бо мусимо перемагати великі трудноші, які ставить нам в нашій акції большевицька пропаґанда, очолювана Москвою. Преціль Кремль вживає для поборювання нашої допомоги визвольним змаганням українського народу ще й маріонеток з т. зв. уряду Советської України, чи навіть науковців, мистців і письменників з України, що їх насилає до нас, чи до Канади. Одні з них є для баламути між заокеанськими українцями, а другі для інших кремлівських цілей. Та чи вони співають з концертової сцени, чи говорять, чи виступають в Організації Обєднаних Держав, усіх їх ціль є однакова: Працювати тільки в інтересі Кремлю-Москви. Такий є сталінський наказ й інакше бути не може.

На нас спав обовязок з тим усім боротись. Це є понад наші сили — під кожним оглядом. Та саме тому, що так є, нам треба вжити усіх наших зусиль, щоби піддержати нашими жертвами якнайсильніше акції таких наших установ як: Злучений Український Американський Допомоговий Комітет і Український Конґресовий Комітет. Як один так і другий Комітет мають виконати дуже важні завдання допомоги українським скитальцям в Европі й оборони української справи. На обидві ці акції треба фондів, великих фондів, якщо думаємо про велику працю. Тому саме треба нам жертвувати, постійно жертвувати!

Наше співжиття з Арґентиною

Після іменування Джорджа С. Месерсмита американським амбасадором до Арґентини, в квітні б. р., відносини між обома країнами поправилися до цієї міри, що вже викінчується договір для їхнього будучого співжиття. Зогляду на недавнє ще напруження між обома державами, ця вістка виглядає на свого роду сензацію. Ще дивніша вона тому, що Арґентина недавно заскочила світ вісткою про започаткування диппльоматичних взаємин із советською Росією.

Наче приґравкою до цеї вістки були депеші з Буенос Айрес з 1. серпня про незвичайно важну заяву арґентинського президента Хуана Д. Перона про становище Арґентини на випадок війни між Советами й Злученими Державами, чи загалом американськими країнами. У розмові з А. Л. Брадфордом, кореспондентом аґенції Юнайтед Прес, Перон сказав, що Арґентина стане по стороні Злучених Держав. Ця заява прийшла негайно після того, як визначні комуністи в Бразилії й Мексика оприлюднили, що комуністичні партії цих країв підуть війною проти своїх урядів на випадок, як би так між Советами й Америкою прийшло до війни.

„Арґентина це американська країна, положена ґеоґрафічно на Американському континенті і тому моя батьківщина творить неминучо складову частину цього, що можнаб назвати „Американською лінією" — сказав на вступі Перон. Продовжуючи розмову висловив Перон такі думки: Знаємо, що є можливість інших конфліктів, яким, на жаль, державні мужі світа не всилі запобігти. Отже Арґентина стане рядом з іншими державами на боці Злучених Держав.

Правда, що президента Арґентини обвинувачено в тому, що він формує бльок південно-американських держав під проводом Арґентини, щоби їх протиставити силі Злучених Держав, одначе це виглядає на неможливе. Президент Арґентини не може бути таким нерозумним, щоб ризикував долею свого краю на випадок війни. Це просто тому, що в війні Арґентина не може бути відокремлена і позбавлена матеріялів, які приходять з джерел в Злучених Державах. Арґентина волить бути рівнорядним спільником поруч інших держав Америки.

Арґентина була колись за ізоляцією, але й Злучені Держави мали колись таку саму політику. — вияснив Перон. Теперішнє положення у світі вимагає залишити таке становище. Щодо закидів фашизму проти Перона, то він вияснив це порівнанням: Мусоліні пробував найти спосіб, як вижити 45,000,000 італійців, котрі були скупчені на просторі 383,000 квадратових кільометрів. Цього питання Арґентина не має, бо вона має всього 13,000,000 насеелння, а простору 3,000,000 кв. кільометрів (біля 3,200,000 кв. американських миль). Отже Арґентина не має потреби боятися за свою будучність у спілці з іншими державами Америки. Тому вона ратифікує теж договір з Чапультепек в справі спільної оборони Американського континенту.

Окрему згадку присвятив през. Перон у своїй розмові відношенню Арґентини до Советів. Він сказав, що інше діло признавати комуністичну Росію, а інше діло годитися на комунізм. Тому він поборює комунізм в Арґентині.

„Комунізм це велика небезпека, яка загрожує всім Західним демократіям", говорив Перон. — „Комунізм пробує встиснутися всюди в суспільну структуру. Як протиставлення проти цього ми видвигаємо наш своєрідний „Новий Розподіл" для працюючого люду". Після того Перон обговорив ще економічне положення свого краю і вказав на великі інвестиції, які мають Злучені Держави в Арґентині.

Промова Перона вказує на зворотну точку в закордонній політиці Арґентини і тому треба її вважати за одну з найважніших, що кладе основи під напрям арґентинської політики на цілі роки. Її треба привитати як заповідь тривалої співпраці Арґентини зі Злученими Державами.

„Найжорстокіша тюрма" для жидів

В надрукованій недавно статті „Під облудною маскою оборонців" ми доказували, що большевизм — під облудною маскою оборонців жидів, являється їх найбільшим ворогом та є разом з націзмом співвідповідальний за всі погроми та переслідування, яких довелося зазнати жидівському народові, головно від початку нашого століття. На цю саму тему нюйорський „Джорнел Амерікен" з 4. серпня надрукував інтересні міркування і твердження бувшого президента вестчестерської сіоністичної орґанізації, рабіна Беняміна Шульца з Ню Йорку.

На початку своїх міркувань рабін Шульц твердить, що Росія — це для жидів „найжорстокіша тюрма в світі", що більшість з півтора міліона жидів в Советському Союзі найрадше утіклиб через Польщу в американську зону Німеччини, якщоб тільки могли. Але після війни советську тюрму знова закрила „залізна куртина". Її дещо були піднеєли втікачі з Польщі, приносячи відомості про агонію жидів у Советському Союзі: переслідується вірних, забороняється гебрейську мову, увязнюється сіоністів. Але „залізна куртина" знова запала і знова закрила жорстоку долю жидів. Автор статті пригадує дещо з давної історії жидів в Советському Союзі. 19 років тому Герберт Гувер та сенатор Бора вибавили від советської смерти рабіна Джозефа Шнірзона, над яким большевики в нелюдський спосіб знущалися тільки за те, що він був правовірним жидом та хотів ним залишитися. Багато рабінів большевики замордували, багато вислали на Сибір, а синагоги були перемінені в „робітничі клюби" та в стайні. На підставі зізнань свідків автор твердить, що терор проти жидів шалів в Советському Союзі теж в році 1946. „Ви чули, що Росія є добра для жидів, що країна Сталіна є раєм для гноблених?" — запитує рабін Шульц і сам відповідає: „Це найбільший обман в історії".

В потягу, яким жиди втікали зі Советського Союзу, Джекоб Пат, представник жидівського робітничого комітету з Ню Йорку, запитував: „Ви спішитеся? Ви заклопотані? Росія все ж таки є Росія! Батьківщина соціялізму". У відповідь він почув: „Іди туди сам, якщо такий відважний! Ми там були". Але вже сам зовнішний їх вигляд був би відстрашив кожного від Советського Союзу.

Шість років тому біля двісті тисяч жидів втекли від Гітлера до Сталіна і їх прийняли там... багнетами та пястуками. Протягом 6 років з цих утікачів умерло 40 процентів. Автор описує, як в 1941 р. большевики знущалися та засилали на Сибір львівського рабіна Вайденфельда, де він уже застав більшість польських жидів. На підставі досвіду і документів, автор твердить, що Сталін ненавидить жидів за те, що вони дали світові Біблію. Він хотів би усіх жидів зрусифікувати, або вистріляти, в чому допомагають йому сталінські жидівські „квіслінґи". „Руки нової комуністичної ґенерації занурені в жидівську кров" — твердить — по словам автора — палестинська ґазета „Давар". Жиди в Советському Союзі переживають кожного дня криваву масакру, яку уряд орґанізує, хоча й не сам виконує. Свої міркування автор зреферованої статті кінчає: „Що є добре для світа, те є добре для жидів. А що є зле для жидів? — те, що є злом для світа. Борімося спільно проти цего зла!"

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

З української преси в Европі

I.

Каїни.

Бельгійські „Вісті" помістили під повищим наголовком статтю К. Мулькевича, у якій обговорено протести канадійських українських комуністів перед сенатською комісією в Отаві, якими вони заявилися проти допущення до Канади українських скитальців з Европи.

З цеї статті передаємо наступне:

* * *

Як відомо нашим читачам, перед оголошенням декрету за допущенням до Канади Українських Скитальців з Европи, канадійський сенат хотів вислухати бажання, опінію і думки українців, горожан Канади. В тій цілі канадійський сенат запросив на інформаційну розмову Українську Національну Репрезентацію, так звану в Канаді „праве крило" і комуністичну ґрупу „українців", так звану „ліве крило". Ці розмови й інформації мали утвердити кан. сенаторів чи справді заходить потреба зміни Еміґраційного Акту й чи канадійські українці зможуть дати ґварантію за своїх земляків, що бажають приїхати з Канаду.

Комітет Українців Канади вислав на ту інформативну розмову своїх делеґатів в особах о. д-ра Кушніра, прот. о. С. Савчука, Е. Довгаля, сотника Б. Панчука й посла І. Соломона. Ліва ґрупа була представлена редакторами комуністичної рептільки „Українське (?) Життя" С. Маціевичем і Бойчуком. Напевно ніхто не сумнівався, що вони будуть прихильниками українських скитальців і стануть в обороні тих нещасливих і переслідуваних, але теж ніхто не сподівався, що підуть в цій розмові на провокації [illegible] ства перейдуть в братоїдство.

Маціевич і Бойчук запротестували не проти поправки Еміґраційного Акту, але **проти допущення українських скитальців до Канади. Вони оскаржили всіх скитальців називаючи їх фашистами, пятокольонниками, гітлерівцями та военними злочинцями. Після них таких в Канаду не можна допустити і всіх українських скитальців треба поставити під суд.**

На цілій земській кулі існували і будуть існувати зрадники, провокатори, та інше їм подібне сміття. В українській історії ми мали теж своїх національних зрадників. Куліш, Шевченко, Леся Українка, Франко і багато інших наших письменників, поетів та істориків в своїх творах пятнували ці злочини і цю зрадливу працю в користь наших ворогів. Все таки Українська Нація могла ще похвалитися, що між іншими народами, вона має якнайменше зрадників. Сьогодні „наші" Каїни в Канаді перехитрили і перевищили всіх до тепер відомих і невідомих зрадників та провокаторів. Бо коли п. Бажан в Лондоні пінився зі злости і так само оскаржував українських скитальців, то такого Бажана можна би ще оправдати. Він сам не може думати, а повторював лиш це, що йому наказали і те, що його навчили в Москві. І він належить до стерирозованих зрадників. Але такі осібняки, як Маціевич і Бойчук, що живуть у вільній Канаді, де свобода слова й думки, де не треба побоюватися за наслідки і за свої переконання, не можуть бути оправданими. А наколи вони на службі наших ворогів, тоді не мають жадного морального права репрезентувати українців, тільки себе самих. Їхня діявольська ненависть до українців-скитальців без порівнання навіть в найбільшому сумерку нашого національного життя. Бо кого ці людці оскаржують за военні злочини? Одну міліонову масу українців на скитальщині? Чи можливо щоби один міліон людей покинув свій Рідний Край ізза зради? Напевно ні. Аліянти, які в окупованій Німеччині безпощадно перевели облави на різного роду военних злочинців, то ще до сьогодні ми не чули, щоби між тими зловленими був хоч один українець Аліянтів в жадний спосіб не можемо підозрівати за якесь співчуття чи оборону в користь наших скитальців. Навпаки. Українська пропаґанда перед війною стояла на дуже низькому рівені. За нас знали подекуди з ґеоґрафії чи з наших пісень, а ворожа пропаґанда насвітлювала нас неґативно і без жадного зрозуміння. Україна для Аліянтів була країною недосягненою і загадочною. Тому теж повторювалася, нечувана в історії світа, насильна репатріяція, бо аліянти не могли зрозуміти, чому українці по „визволенні" не хочуть вертати до свого краю. Щойно в останніх часах, за сильною піддержкою українців-вояків з канадійської-англійської і американської армії відносини трохи змінилися. Аліянтські військові окупаційні чинники в Німеччині побачили нарешті правду. До того спричинилася теж горда, відважна постава українських скитальців. Мимо насильств, мимо щоденної непевности виселення, грабунків і пірвання, вони не відрікалися ніколи їх національности, гідно звели боротьбу за національне імя, за права свого народу. Ця постава наших скитальців в Німеччині витворила між чужинцями пошану до українців та зменшила вороже наставлення до їхньої справи.

В той час коли Український Народ змагався з гітлерівською Німеччиною, коли українських матерей і українських дітей мордували і палили, тоді то „наші" Каїни залицювалися до Гітлера, робили саботажі, бо в цей час їхні „пани" мали приятельський союз з німцями.

Военні злочинці?

Це братоїди. Вони то в роках 1939-41 заявили всім і всюди, що не будуть боротися за капіталістів і не підуть в оборну закріпощених европейських народів. Це вони піддержували гноблення Европи німцями. Це вони мають на своїй совісті сотки тисячів українських селян, робітників і трудову інтеліґенцію, що каралася по німецьких каторгах, таборах і по фабриках. Це їх на суд.

II.

Подавати правду про Україну.

„Українець у Франції" помістив статтю п. н. „Лицем до України", в якій згадує на вступі про гірке життя української еміґрації на „не завж-

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильоґії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

26)

— З чим до нас завитали, генерале?

— Зголошуюся за вказівками, ваше превосходительство! В столиці повстання, до представників старої влади нема причини зголошуватися. Прийшов до вас, голови найвищої законодатної установи імперії! Державна дума, по моїй думці мусить опанувати ситуацію в столиці, інакше настане безладдя!

Опанувати, з ким? Все військо на стороні робітництва!

— Тим краще! Ні військо, ні робітництво не виступає проти Державної Думи. Навпаки, війська проводові Думи охочо підпорядкуються!

— Звідки така певність, ґенерале?

— Я від десятої рана на вулиці. Повстання й поширилося у мене на очах.

— Дивно! І ви з своїми ґенеральськими зигзаками відважилися?

— Чомуж би ні? Я фронтовик, небезпеці надто часто заглядав у вічи! І все якось нею опановував!

І знову замовкли. Хотів Паволоцький виявити Родзянкові свою ролю в повстанні і роздумав. Надто розгубленим видався йому той, чиє становище наказувало розпорядність і рішучість, вимагало твердих наказів, — кого він, ще незнаючи, — вважав тимчасовим президентом держави. Хотів помогти опанувати військом, завести в столиці лад, надати повставшим мету. І не наважився. Родзянко, по мовчанці, озвався знову:

— Ніяких вказівок давати вам не можу. Раджу вертатися на фронт. Тут вам нема місця!

— Тільки того мені й потрібно! Маю шану кланятися! Видійшов до дверей. До кабінету вбіг верткий голений добродій десь одних з Паволоцьким літ. Викрикнув схвильовано:

— Військо здобуло Петропавловку! Всіх арештованих випустило на волю! Премієр Штюрмер і міністр Хвостов в тюрмі!

Родзянко за малим не втратив притомности. Смертельно зблід і ледви видушив з себе:

— Час від часу не лекше! А щож тепер буде?

— А що буде, пане предсіднику? — Глузливо Паволоцький відповів, хоча й не до нього зверталися. — Почалася революція! Та здається Державну Думу вона вже переросла!

З тими словами забрався. Своїм провожатим наказав йти до своєї касарні. Самий побрив замислений довгими вулицями до своєї Ривієри. Там відпічне, привиде в подядок хаос думок. А нарано до Києва може пощастить вибратися, нічого в тому Петербургові засиджуватися!

Йдучи до гостинниці з уриваних розмов переходячих довідався, що в компанію Штурмерові і Хвостову попали в Петропавловку міністри Щеґловитов, Маклаков і Сазонов. В Кронштаді матроси посадили якогось адмірала з німецьким назвищем. Повстання почалося також в Москві і Ярославі. Революційні події ширилися по просторій імперії, загрожували обернутися в анархію.

Початки анархії бачив на вулицях. Поряд з десятками тисяч опромінених подіями, усміхнених облич бачив сотки облич ненависних, похмуро-злобні погляди очий, погромні підшепти далітали до вух. Оборонців ладу й порядку не бачив ніде. В якомусь переулку побачив безталанного городовика оточеного розлюченою юрбою. Городовик вимахував довкола себе десь роздобутим кавалком залізничної рейки. Ніхто з натовпу не смів зблизитися поза коло досягу тої зброї, розюшено лаявся, кляв, вичікуючи, поки городовик обезсилів, щоб тоді кинутися на него, безборонного. Так гиєни бояться зблизитися до спосібної ще боронитися, пораненої жертви! Городовик вимахував своєю зброєю й повільно посувався до широкої вулиці, що хвиля повільніще. Паволоцькому жаль стало людини. Вихопив револьвер, гостро крикнув натопові розійтися. Рейвах і викрики зміцніли.

— А, ще один кровопийця, прислужник старого режиму! — крикнув з натовпу присадкуватий рудий чоловічина. — Бий його, ребята!

— Попробуй! Положу на місці, як ту собаку скажену! — гнівно викрикнув ґенерал. — Розходіться!

— Бандити, грабівники! — кричав городовик і собі, поміч доглянувши. — На життя моє настаєте? Доброї людини я ні одної не скривдив! Моя служба людей від таких, як ви розбишак охороняти!

— Фараон! Оселедець! Кровопийця! — летіло з натовпу. — Добрі люди в поліції не служать! — розбігаючися з під рейки викрикували босяки.

(Дальше буде).

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЩО ПИШУТЬ?

ПРО ПОЛОЖЕННЯ ЛИТОВЦІВ У РІДНОМУ КРАЮ.

Литва, яка переживає такусаму трагедію, як і Україна, пробує ще боронити своєї незалежности дипльоматичною дорогою. У цій праці шукає підтримки уроджеців Литви, що перебувають на еміґрації. Один з колишніх президентів Литви, а це д-р Казіс Ґрініюс, видобувся ще вчас зпід большевицького ярма і віддається до литовців на еміґрації. Одну з таких відозв переслав нашій редакції гром. Казіс Відікаскас з Філядельфії і ми містимо її в скороченню.

* * *

Литовці, що живете на еміґрації, звертаюся до вас, як до тих, що можете говорите, можете використувати пресу і свободу зібрань. Ми, з окрема ці, що залишилися в Литві, такої свободи не маємо. Теперішний момент приневолює кожного свідомого литовця-патріота до активної боротьби за привернення Литві свободи і демократичних прав. Наші браття в рідним краю такої свободи не мають, бо зпід одної диктатури попали під другу.

Скінчилася війна давно, але наїзники панують у нас дальше при помочи Чека-ҐПУ-НКВД. Наших людей замикають до тюрем, або варварськими способами вивозять до Росії. Таких нещасливців нараховують на сотки тисяч. Уже вчасі першої окупації большевики вивезли 40,000 громадян — жінок, старців, дітей, не згадуючи тих тисячів, що їх помордували. Большевики мали наперед складений плян, кого вивозити. З Москви наспіли інструкції, як депортації переводити. Наперед мали бути вивезені всі члени литовських організацій, а їх нараховано на 700,000 душ. Між ними були й такі, що воювали проти німців за незалежність. Большевики ненавидять кожного, хто воює за свободу, безогляду на це, проти кого йде боротьба. Людей повивозили до копалень та до інших примусових робіт, а частину до концтаборів, де люди повільно вигибають з голоду, зимна й недуг. Багато з них пострадали розум і стали язвою оставших при життю.

З настанням другої большевицької окупації пішло дальше пляноване винищування Литви. Дня 11. листопаду проголошено з московського радіо, що з Литви вивезено до Росії 160,000 молоді до ремісничих шкіл, а між ними було 60,000 добровольців. Звісне, що це не були ні добровольці ні учні в ремісничих школах, а просто робітники, забрані до важких робіт. Вивозили навіть 12—18-літних до роботи в копальнях, бо большевикам нестало людей до праці після того, як їх повиницували голодом і надміром праці.

Тих литовців, яких советська армія приловила в Німеччині вчасі переможного походу, віддавали без вишколу до армії і посилали просто на заріз на фронті. Особливо багато литовців згинули в Кенігсбергу, Мемелю, Данцігу і Вроцлаві.

По першій світовій війні американські литовці зібрали понад міліон підписів до петиції за незалежність Литви до президента Злучених Держав. Тепер требаб хіба зібрати вдвоє тільки підписів за привернення незалежности Литви, щоб звернути увагу світа. Співпрацюйте з поляками, українцями, латишами, естонцями, фінцями, румунами, болгарами, греками, турками, грузинами, вірменами, персами й іншими національностями, уладжуйте спільні манифестації, ухвалюйте відповідні резолюції і висилайте їх до урядів та до преси.

* * *

Дописувач, п. Відікавскас, пригадує, що Казіс Ґрініюс, який пише оце послання до литовців, був непоправним ідеалістом і прихильником співпраці з большевиками. На початках революції большевики замордували йому жінку й дочку, а він ще надіявся, що дійде з ними до порозуміння. Аж як випробував усе, і переконався, що в большевиків нема ні дрібку людяности, в ньому зайшла переміна, яка відбилася в повище поміщеній відозві.

Звірята щасливіші від людей: у них нема годинника, щоб визначував їм час; вони гинуть, не думаючи про смерть; останні хвилини життя їм ніхто не затроює думками про похорон; їх похорон не коштує їх нічого, а по їх смерти ніхто не починає процесу за спадщину.

ди привітній чужині" і тугу за рідним краєм. Далі пишеться там за вістки з України, на які так спрагнено жде український еміґрант. У звязку з цим читаємо там ось що:

„Український еміґрант опинився в особливо тяжкому становищі. Жадного безпосереднього звязку з рідним краєм. Ні ґазети, ні листа, ні змоги відвідати. Як колись Шевченко в неволі писав: „І знов мені не принесла нічого пошта з України". Як сильно звучать ці слова сьогодні! Подати цьому спрагненому на вістку з України нашому еміґрантові правду про Україну — це і є одне найголовніше завдання української преси. Якаж бо це велика відповідальність бути інформатором, бути провідником! Відповідальність за ціле життя одиниць української нації. Чи всі розуміють цю відповідальність? Чи не є ми часто свідками поширювання найбільш неправдоподібних чуток, намагання будь-що підстосувати всі вістки з рідних сторін під свій заздалегідь укладений плян? І чи той, хто замовчує цілий ряд подій з українського життя, а перебільшує інші вістки, намагаючись ними затьмарити все життя України, чиж той не робить свідомо шкоди українському еміґрантові та й узагалі українській справі? Наприклад, одна ґазетка невтомно розписувала про щасливе й заможне життя в Україні, аж поки не побувала там делеґація УНРРА та не оголосила офіціяльного звіту про жахливі воєнні знищення в Україні й про загрозу голоду. А як ще й советський уряд підтвердив це, от тоді й ця ґазетка зачала виписувати інше. Пригадується ще й такий факт: до Галичини в 1939 році, разом з советським військом, приїхали советські урядовці, вчителі. І якеж було велике здивування деяких галичан, коли почули, як багато з отих „советів" говорять зовсім таки добре по українському. Бож для горе-політиків було найлекше зєднати собі прихильників, розповсюджуючи найскорше „хапаючі" вістки, що під большевиками вже й говорити по українському заборонено. Начебто в самій мові крилася суть отих таки „советів". Завданням усіх, хто хоче бути провідником на довший час, а не на певний конюнктурний період, хто хоче служити нації, — подавати всецілу, всебічну правду. І всі вістки подавати під розвагу читачам, обговорювати вістки, пояснювати їх але не запроваджувати диктаторства, не боячись, що читачі можуть самі обдумати подані вістки та й запитатися про доцільність тих чи інших дій".

Думаємо, що завваги ці цілком слушні, та що їх треба теж придержуватись й українській пресі в Америці.

ДВА АМЕРИКАНСЬКІ АМБАСАДОРИ.— Мирова Конференція в Парижі постягала з різних країв різних міністрів, амбасадорів, політиків і т. п. Тут бачимо Аверела Гаримена, американського амбасадора до Анґлії, як підпершись, розмовляє з Джеймсом Даном, американським амбасадором до Італії. Це так вчасі нарад Конференції, в якій вони беруть участь.

Пароплавне пасажирське сполучення з Европою

Тепер, коли пароплавне пасажирське сполучення поміж Злученими Державами та европейськими країнами поволи налагоджується, чимало американців допитуються про ціну та умови подорожування, про те, коли пароплави відходять, приходять і т. п. Подаємо деякі інформації про умови подорожування з Ню Йорку до Европи та назад.

У сьогоднішній час пасажирським транспортом через Атлянтичний океан найбільше займаються американські пароплавні компанії. Найбільш активними є дві — „Юнайтед Стейтс Лайнс" та „Америкен Експрес Лайнс", які також обслуговують державні воєнні потреби. Пароплави „Юнайтед Стейтс Лайнс" плавають до Англії, Німеччини, Ірляндії, Бельгії, північної Франції, та Еспанії; пароплави „Америкен Експрес Лайнс" — до північно-африканських портів, Марсе-ю, італійських портів, Сплит (Спалато) в Югославії, до портів Чорного моря та Близького Сходу. Такий розклад певно не є сталим.

Обидві компанії попереджають подорожуючих, що умови самої подорожі все ще є такі самі, як за воєнного часу. На пароплавах тих компаній є тільки одна кляса, правдоподібно за виключенням тих, що привозять скитальців з Европи.

Кілька европейських пароплавних компаній також відновлюють свою працю. Чимало з них все ще оперують під державною контролею, наприклад „Кунард Вайт Стар" (брітійська компанія)), „Голяндсько-Американська Лінія" та „Французька Лінія".

Нюйорські відділи тих компаній попереджають, що місця на їх пароплавах вже замовлені наперед на кілька місяців й що шифкарту до Америки можна дістати — за дуже рідкими винятками — не скорше як в осени. Подорожуючі хай теж не сподіваються мати довоєнні вигоди.

[illegible] 7. червня „Голяндсько-Американська Лінія" мала тільки вантажні товарові пароплави, на які приймала малу кількість пасажирів. На тих пароплавах є тільки одна кляса. Майже такі самі умови і на пароплавах „Французької Лінії". Добре знаний пасажирський пароплав компанії „Кунард Вайт Стар" — „Квін Мері" — є найкращим пасажирським пароплавом тої компанії. Решта її пароплавів — товарові та бувші воєнні транспортові.

Більшість европейських, пасажирських, пароплавних компаній не є під державною контролею. Незалежна компанія — „Шведсько - Американська Лінія" — має два пароплави, що оперують тепер. Умови подорожування на них найбільше наближуються до довоєнних умов. Як подає нюйорський офіс компанії, замовлень на місця дуже багато й дістати шифкарту на подорож до Европи неможливо до вересня. Легше дістати місце з Европи до Америки; компанія готова перевозити імігрантів з континентальної Европи до Злучених Держав через Швецію.

Дві інші незалежні пароплавні компанії є: „Гдиня-Америка Лайн" та „Норвезько-Американська Лінія". Остання має тільки один пароплав, який курсує поміж портами Норвегії та Ню Йорком раз на місяць. „Гдиня - Америка Лайн" має два модерні, однокласові (кабіни) пароплави, які курсують між Ню Йорком та Копенгагою. Компанія сподівається в скорому часі мати ще один пароплав в русі. Крім того, „Бельгійська Лінія" має кілька товарових пароплавів поміж Ню Йорком та Антверпом. Вони приймають небагато пасажирів, але місця вже заняті кілька місяців наперед. „Грецька Лінія" також має у своєму розпорядженню тільки товарові пароплави, на які може прийняти від двох до шести пасажирів. Ці пароплави їздять між Ню Йорком, Лисабоном та Пиреєм. На місця вже є велика черга. „Італійська Лінія" ще не відновила своїх подорожей.

Тільки деякі з названих компаній годяться продавати шифкарти на свої пароплави на замовлення; більшість наперед вимагає доказів на те, що американський консуль годиться видати візу тій особі, для якої купується шифкарту.

Деякі пароплавні компанії попереджують пасажирів, що ціна проїзду може бути змінена без попереднього повідомлення.

Американські пароплави, які є під контролею воєнної пароплавної адміністрації, вимагають однакову оплату від всіх пасажирів, незалежно від розміру пароплаву, місця кабіни, кількости осіб в ній і т. п. Проте, пароплави, які привозять скитальців з Европи, мають дві кляси й беруть різну оплату. „Кунард Вайт Стар" має одну ціну на кожному пароплаві, але оплата подорожі різна на різних пароплавах тої самої компанії. На пароплавах інших компаній є дві або три кляси і оплата на них різна. Оплата подорожі за одну особу в один кінець під теперішню пору виносить від 165 до 200 долярів. Всі компанії дають знижку дітям.

На пароплавні шифкарти, закуплені в Злучених Державах, накладається 15 відсотків державного податку. Крім того [illegible] Франція та Еспанія беруть портовий податок, а часом і транзитний. Замовляючи шифкарту в Злучених Державах для переїзду з Европи сюди, треба ще заплатити за каблеграму, що виносить біля пять долярів.

Ці інформації не є остаточними. Згадані компанії можуть мати більше пароплавів в русі, інші компанії можуть відновити свою діяльність, налагодивши пасажирське сполучення поміж Ню Йорком та европейськими портами.

Загальна Рада — ФЛІС

ЖАРТИ

СВОБОДА СЛОВА

У Берліні зійшлись американський вояк з червоноармійцем та почали розмову на тему своїх урядів. Американський вояк переконував червоноармійця, що він може піти до Вашингтону, заступати до дверей, запитати президента як йому поводиться і тоді „я можу піднести йому перед очі палець та сказати: що я думаю про Гері С. Трумана".

„Нічого надзвичайного, відповів червоноармієць. Я теж можу піти до Кремля, попросити побачення з генералісимусом Сталіном, піднести йому перед очі палець і теж сказати, що я думаю про. . . Гері С. Трумана". (Рідерс Дайджест, липень 1946).

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Що значить одна сорочка...

КОМУНІКАТ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ.

З. У. А. Д. К. одержав листа з Італії, в якому написано:

„Ваші відвідини нас скитальців українців у Фраскаті, біля Риму, були для мене, а також і інших українців, дуже великою і приємною несподіванкою.

„А чому так?

„Тому, що ми щераз переконалися, що ми є не загублені одиниці української суспільности, розпорошені в світі; щераз переконались, що **десь за морем існує всесвітна українська організація, що памятає своїх синів українців, деб вони не були.**

„А це дає нам той грунт і ту моральну підтримку, без котрої не може жити й існувати свідома людина. Ми почуваємо себе знову міцними членами великої української громади (тимчасово не на батьківщині) і можемо з гордо піднятою головою сказати: „Ще є порох у порохівницях, ще не гнеться козацька сила".

„До цього часу ми якось самі давали собі раду, а випадкова матеріяльна поміч Українського Комітету була для нас більше моральною підтримкою як матеріяльною.

„В пройшлому році мені дали сорочку і може це смішно виглядає для американця, а для мене ні, що я її надіваю виключно на великі свята і як іду до св. Причастя. Не тому, що я маю щось інше, а тому що я **хочу її зберегти аж до повороту на свої рідні українські землі, як сувенір всесвітної єдности українців**".

Так пише українець, що 27 літ прожив у большевицькім „раю". Це інтелігент, з вищою освітою, що тепер в Італії волить працювати як „чорний" робітник, але вільний чоловік, замісць вертатись на „родіну", на високі державні посади, і бути рабом.

Ось що для нього означає та одна сорочка, яку він одержав від Допомогового Комітету. Ось яке значіння має те убрання, білля і взуття, яке наш Комітет збирає і посилає для наших братів і сестер на скитальщині!

З. У. А. Д. К. щераз пригадує, що збірка одіжи, білля і взуття продовжується. Тепер його треба знову якнайбільше, бо надходить знову зима. Приготовляємо великий транспорт одіжи, білля і взуття до Австрії й Німеччини, де досі наші брати й сестри найменше нашої помочи дістали, ізза відомих перешкод. Тому просимо спішитись і висилати все, що можете, добре спаковане, вичищене й скомплетоване, на адресу:

**Unitarian Collection Warehouse
Ukrainian Relief
31 E. 35 St., New York 16, N. Y.**

ЗА З. У. А. Д. КОМІТЕТ:
Д-р Павло Дубас, секр.

ДИВНІ НОВИНИ

Пив по 48 горняток кави до 95 року життя.

Фредерик Замстаґ з Клівленду пив каву 48 разів денно продовж 30 літ і помер у вівторок в 95 році життя. Він курив теж по чотири цигари або замісць цигара люльку що години. Замстаґ розпочинав день вставанням в 5 години ранку і негайно брався до пиття кави та курення. Ішов спати в 7 год. ввечір. Продовж війни він теж придержувався свого пайка по 48 горнят кави денно. Замстаґ був родом з Німеччини, а почав робити цигари, коли мав 9 літ. Відтак заложив свою власну цигарову і вів її до 85 року життя.

Вакаційні спостереження.

Департамент торгівлі звернув увагу на статистику вакаційних гостей, а один з урядовців поробив на цій підставі такі спостереження: багато мужчин волять ходити самотою, але жінки зправила шукають товариства мужчин. — Мужчини радо йдуть ловити риби. — [illegible] Найбільш вживаним спортом вчасі вакацій це плавання. — Переважна частина вакаційників не віддалюється від свого дому дальше віж 500 миль, але кожен любить перебувати недалеко води — Учителі й учительки це найчастіші подорожні підчас вакацій. — Біжучого року дістануть платні вакації тридцять міліонів робітників. — Вакаційні видатки цього року досягнуть суми $10,000,000,000.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

КАМПАНІЯ НА СПРОВАДЖЕННЯ 600 УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ З ЕВРОПИ

50,000, ВИАСИҐНОВАНІ З. У. А. ДОПОМОГОВИМ КОМІТЕТОМ НА ТУ ЦІЛЬ, НЕ ВИСТАНУТЬ. ТРЕБА ВЧЕТВЕРО БІЛЬШЕ!

СКЛИКУЙТЕ СЕЙЧАС ДОПОМОГОВІ ВІЧА. УЛАДЖУЙТЕ МАСОВІ ЗБІРКИ, ЖЕРТВУЙТЕ З КАС ТОВАРИСТВ. ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ЛІСТИ, ВІД ХАТИ ДО ХАТИ, ВІД ОСОБИ ДО ОСОБИ. ЖЕРТВУЙТЕ ЗІ СЕРЦЯ, ЩЕДРО. ЦЕЖ НАШІ СИРОТИ! ЦЕЖ НАША КРОВ!

Зібрані фонди присилайте сейчас до каси Злученого Українського Американського Допомогового Комітету:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE — P. O. BOX 1661 — PHILADELPHIA, PA.

КОМУНІКАТ

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Поіменний виказ жертводавців за місяць травень 1946.

Дербі, Конн. Тов. Запорозька Січ, від. 23 УНС, $87.50. Жертвували в Дербі і околиці: Тов. Запорозька Січ $10; по $5: В. Захаревич, Р. Верастро; по $2: Т. Захаревич, А. Калина, І. Біньковський, А. Прескович; по $1: Д. Винник, І. Возняк, І. Мратиско, М. Кацюба, Т. Кісик, С. Шуран, В. Шуран, Н. Білінський, Б. Міран; дрібними 50 ц.

Грінвич, Конн. Бр. св. Михаїла $50, Карол Кшименіцький $6.

Гартфорд, Конн. І. Саґан $1.

Ню Бритен, Конн. Укр. Доп. Комітет $488.73. Зібрано на „Свяченім" з тикетів $337.15; парохія Преч. Діви Марії $21.73; Тов. св. Петра і Павла $10; по $5: А. Мельник, І. Сеньцьо, О. Капустинський, Т. Гонка, О. Деценко, М. Тимчишин, В. Ганщак, О. Деценко, А. Савка (останні чотири як членську вкладку); по $3: А. Савка, М. Цапик, М. Кравець; по $2: Т. Журат, Н. Долинський, О. Капустинський, П. Салабай, К. Савка; по $1: о. П. Ковальчик, І. Ловеп, К. Кохановська, О. Годзяк, А. Цяпик, А. Дзяд, М. Мазур, А. Котик, М. Івашків, Е. Карбовник, М. Тимчишин, Й. Мельник, І. Япічанка, Ю. Богачук, А. Стасюк, Ю. Зень, А. Установський, М. Мельник, П. Герент, М. Роман, М. Селеман, І. Платош, С. Савчишин, Й. Мельник, І. Шелест, В. Романишин, К. Школяр, М. Мельник, П. Явін, А. з Чех, А. Берк, А. Керелейза, М. Вовк, Ягодзінська, Ю. Зень, Б. Хоптяк, П. Явінь, Й. Дзяд, М. Селеман, А. Кобела; дрібними $9.85, плюс $6.

Ню Британ, Конн. К. Загодзінська $2.

Ню Гейвен, Конн. Від. 414 УНС $45. Зложили: Андрій Бручал $10; по $5: Й. Брезікі, Г. Брозікі, С. Брезіцька; по $2.50: Й. Барабаш, Е. Брункард; по $2: К. Чобочак, А. Голубович; Й. Наґзода $1.50; по $1: К. МкҐю, В. Витенко, М. Дрозд, К. Крил, В. Москалюк, І. Плишовський, К. Переняк, Ю. Нехвядович, А. Марущак; дрібними 50 ц.

Пленвил, Конн. А. Курчак $5; Н. Н. на сироти з Европи $50.

Савтпорт, Конн. У. Н. Дім з Дня Матери $50. Зложили по $5: П. Дудка, Н. Байда, М. Соньдзік; по $4: С. Пивців, І. Гондуб, М. Ванат; М. Ґудзік $3; по $2: М. Собашко, А. Чопинська, М. Шуманський, Т. Пaздан; по $1: М. Клубчак, А. Медвідь, М. Махно, Ф. Дзямелик, М. Рінко, І. Махно, Ю. Гоголь, І. Чуйко, І. Будзік; дрібними $1.19.

Стемфорд, Конн. У. А. Горож. Клюб $90. Зложили: В. Сидяга $50; по $5: Т. Мицелюх, І. Михайлишин, А. Кругляк, С. Пинасюк; по $2: П. Хома, І. Дорош, Н. Когут, С. Журивчак, Н. Коба, А. Берлік; по $1: Р. Хома, М. Кульгавич, М. Вольчук, Е. Кругляк, М. Круліковська, П. Круліковська, К. Вальчук, М. Марценюх.

Вілимантик, Конн. Тов. Єдність, від. 111 У.Н.Поміч, $106. Жертвували: парохія св. Петра й Павла $50; обоє Пущинські $6; по $5: С. Кінчик, В. Гірчиня, Д. Добуш, Т. Гірчиця; В. Кінчик $3; по $2: А. Савка, М. Муртин, о. В. Горочівський, Н. Сороколіт, П. Ярецко, Л. і М. Процюк, Д. Голиш, К. Гірчиця, В. Іванчишин; по $1: П. Смілка, П. В. Кмізик, С. Пелехат, Г. Сукер, В. Горницька, О. Бандас, А. Сорокош, І. Яник, Т. Пелехач.

Акрон, О. Укр. Амер. Доп. Ком. на сироти з Европи $100.

Клівленд, О. Злуч. Орг. при укр. кат. церкві св. Ап. Петра й Павла прислали $1,000 — на поміч скитальцям $500 і на сироти з Европи $500; Г. Лозинський $1.

Йонгставн, О. Від. 135 Пров. (Е. Білон, секр.) $20. Зложили: о. П. Олексів $5; А. Когут $2.50; по $1: А. Патрик, Е. Білон, М. Литвин, І. Маркович, А. Кучманер, К. Тарнавський, К. Тух, В. Павлишин, М. Гасин, Г. Гомсій, Й. Сивик; решта дрібними.

Зейнсвил, О. Бр. св. Йосафата, від. 279 УНС, $16. Зложили по $5: Н. Оленчук, Т. Морозовська; О. Лівескі $1.

Шікаго, Ілл. Р. Гуминяк $2, а по $1: А. Чіпка, С. Моцило, Й. Гусайко.

Джолієт, Ілл. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 111 УНС, на сироти $62. Жертвували: Мих. Боліховський $10; по $5: І. Козак, Я. Павчак, Н. Куцик, І. і П. Федак, І. Горняк, О. Бернадин, І. Гуцул, М. Віщун; М. Павчак $3; по $2: І. Козак, М. Цебельник, К. Борис; по $1: О. Паловчі, М. Віщун, П. Бобак.

Піорія, Ілл. Від. 190 УРС, $31. Жертвували: Анастазія Куш $10; по $5: Л. Палмер, В. Бігун; С. Великанович $3; по $2.50: обоє Ногич, М. Ногич; А. Корпюк $2; О. МкКрекин $1.

Фер Філд, Н. Д. Петро Юрків з 20-літ. ювилею подружжа п-ва Калина $23.25.

Ґоргем, Н. Д. Василь Осадчук (зібрав Еміліян Іваннюк) $100.

С. Дірфілд, Масс. Миколай Рева (свячене і спалення морґеджу в парохії) $24; П. Сисун $5.

Нюберіпорт, Масс. Іван Буцяк $15; по $10: Николай Буцяк і Анна Турчин з Лоренс, Масс..

Сейлем, Масс. Ком. Укр. Помочі Тов. ім. Івана Франка $28.50.

Тантон, Масс. К. Оліяр, жертви зібрані на скитальців на Великодні свята по Богослуженню, $33.15. Зложили: о. Д. Кульматицький і К. Оліяр по $5; по $2: М. Шаран, В. Проніцький, Г. Салата; дрібними $17.15.

Ст. Пол, Мин. Петро і Катря Качмар на спровадження сиріт $50.

Ст. Луїс, Мо. Укр. Жінки (Марія Ґреськів) $25 (зі свята влашт. в У. Н. Домі).

FILIPINO BASKET FOR THE HOME FOLKS

OVERSEAS SERVICEMEN apparently appreciate a little feminine guidance in selection of souvenirs for their families at home. American Red Cross shopping tours in Manila usually include this gift bazaar. (American Red Cross photo by Garrett.)

Енхірідіон для красокефаліків

Згідно із звідомленнями большевицької преси відбулася у Львові з кінцем місяця травня чотироденна сесія відділу суспільних наук Академії Наук Української Советської Соціялістичної Республики. Там відчитано 21 докладів, а між ними й доповідь Л. А. Бухаловського „Про східно-словянські мови, як джерело створення загально-словянської акцентольоґії".

Для неукраїнського громадянина важко зрозуміти, яке значення має оця акцентольоґія для українського народу в повоєнному часі, коли то нарід примирає з голоду і коли наука повинна бути припорoвлена в першу чергу до потреб часу. Кожен знає, що для підтримання духа пригнобленого й виспаженого народу потрібна якась популярна література, яка булаб зрозуміла для широких верств. Минулими часами радувалася українська душа, коли до неї дійшли вісти про віднову читалень, бібліотек, народніх театрів, бо це були признаки народнього відродження. Нема сумніву, що праця на строго науковім полі є теж потрібна, але така праця повинна бути вершком праці цілої низки інших ділянок наукової праці.

Недавно вийшла в Ню Йорку книжка „Словар Важких Слів". У цьому словарі поміщено саме такі важкі слова, як от „акцентольоґія", „антольоґія", але є там такі слова, як „енхірідіон" (підручник), „гептасилябік" (сімскладове слово), „красокефалік" (тупоумний) і т. п. Не зважаючи на це, що така книжка може бути потрібна серед так високо розвиненого громадянства, як американське, в пресі появилася критика з висловом сімніву, чи справді доцільне видання такої книжки, яка може придатися лише для невеличкого гурта спеціялістів. При цій нагоді подано замітку, що такий „Енхірідіон гептасилябіків" може хіба придатися для „красокефаліків".

Можнаб і нам лише сумніватися про потребу наукових доповідей про загально-словянську акцентольоґію в теперішньому часі, як би не те, що з напряму самої праці можна легко прийти до висновку, що тут іде про те, щоб відвернути з одної сторони увагу від чисто-української науки, а з другої сторони звернути увагу на конечність шукання подібности між українською і іншими східно-словянськими мовами, значить в першу чергу московською мовою, як цього домагається советська влада. А все те має одну ціль на оці, іменно довести до якнайшвидшого затертя різниць між українським і московським народами і до ступневого обмосковщення українського народу. Як з одного боку советська влада винищує фізично український нарід тюрмою, голодом, надмірною невільничою працею або простими розстрілами, так з другого боку пробує якнайшвидше засимілювати його з московським народом. Тому доповідь про акцентольоґію може хіба придатися як підготовка до видання Енхірідіону гептасилябіків для красокефаліків, одначе не українського роду, бо таких красокефаліків небагато між українцями, щоб не розуміли, про що йде справа.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє, що місячні збори відбудуться в середу, 14. серпня, точно в 7. год. ввечір. Просимо всіх членів прийти, бо є щось дуже цікаве і контрольори дадуть звіт за 6 місяців. — В. Новак, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в четвер, 15. серпня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо всіх членів прийти на час. — П. Ляхоцький, рек. секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Бр. св. Кирила й Митодія, від. 86, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. серпня, зараз по Сл. Божій, де звичайно, в кімнаті ч. 3. — За уряд: Г. Костик, предс.; П. Саламаха, секр.-кас.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge 112 is holding its monthly meeting Sunday, August 18th, 1946, at St. Peter & Paul Church hall after 2nd and 3rd Masses. All members are urged to attend. — Eva Lalik, Pres.; Helen Prociw, Treas.; Rose Jacubco, Sec'y.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 10. серпня 1946 року померла в 59. році життя

ДОМИНІКА ПИПЮК,

довголітна члениця Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 338 У. Н. Союзу в Монесен, Па.

Покійна походила з Бортне, пов. Горлиці, Галичина.

Похорон відбудеться в середу рано, 14. серпня з української православної церкви св. Миколая, а тіло покійної буде поховане на цвинтарі Grand View у Монесен. — В. Її П.!

Дня 11. липня 1946 року помер у 59. році життя

ФРАНКО ЩУР,

довголітний член Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 102 У. 7. Союзу в Клівленд, О.

Покійний походив з села Мала Лішнева, пов. Добромиль, Західна Україна. Полишив у смутку жену Марію і 4 сини та 1 доньку. Наймолодший син Володимир служить при амер. війську.

Похорон відбувся в церкві св. Ап. Петра й Павла. Тіло поховано на укр. катол. цвинтарі при участи родини, приятелів та знайомих. — В. Й. П.!

Н. Олексин, секр.

Дня 22. липня 1946 року помер у 31. році життя

МИРОСЛАВ КЛІЩИНСЬКИЙ,

член Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 102 У. Н. Союзу в Клівленд.

Покійний родився в Фал Рівер, Масс. Оставив у смутку жену Марію, доньку Сузен, батька Михайла, матір Марію і дві сестри: Анну Перрій і Ольгу.

Похорон відбувся в церкві св. Аг. Петра й Павла. Тіло поховано на катол. цвинтарі Кальварія. — В. Й. П.!

Н. Олексин, секр.

ПОШУКУЮТЬ

1) **ШПІЛЬМАН МАРІЯ** і сестра **ДАРІЯ,** дочки Василя і Евдокії з дому Ребрик, пошукують своїх тіток (тет) **КАТЕРИНУ і Марію ШПІЛЬ** (тет) **КАТЕРИНУ І МАРІЮ ШПІЛЬМАН,** котрі виїхали до до Америки 1912 року з села Білковець, повіт Зборів, Галичина. Прошу відізватись на адресу: **Scheigen Petro, St. Basilianer Fathers Monastery, 22 E. 7th St., New York City 3.**

2) **АНІН ЯРОСЛАВ,** син Василя і Марії з дому Рожек, пошукує рідні **МИКОЛУ РОЖЕК** родом з Дрищева, повіт Бережани; **ТЕКЛЮ АНІН** родом з Розгалова, повіт Зборів, Галичина, котрі 1908 року виїхали з Розгадова до Шікаґо в Америці. Прошу відізватись на вище поданий адрес.

ПОШУКУЮ НИКОЛАЯ КОВАЛЮКА,

сина Василя, родом із Стрілецького Кута, Буковина. Має перебувати в Ню Йорку. Маю лист для нього із Італії. Хто би про нього знав, або він самий, прошу зголоситись на адресу:

FRED OLINEK
461 Warburton Ave.,
Hastings on Hudson 6, N. Y.

ДМИТРО СЕМЧИШИН пошукує свого вуйка **СТЕФАНА СЕМЧИШИНА** з села Ремезівці, повіт Золочів. Виїхав до Америки перед першою війною і перебував у Ню Йорку. Хто би про нього знав, або він самий, прошу зголоситися до його тітки в Канаді, по першім подружу Е. Смолин, а по другім Вовк, на адресу:

Mrs. EWDOKIA WOWK,
386 Toronto Street,
Winnipeg, Man., Canada.

1) **СТЕФАНІЯ ҐОЙ,** з дому **ГУМЕНЮК,** шукає брата **ТАЛЬКА ГУМЕНЮКА** з донькою **Анною** з Улашковець, пов. Чортків.

2) **АНДРІЙ СИСАК** з Джурина, пов. Чортків, пошукує **СОФРОНА КОЦЮКА** в Дітройт, **ГРИЦЯ ЦИВАЛЮКА** в Шікаго, **ДАНИЛА СИСАКА** в Канаді. Всі походять з Джурина, пов. Чортків. Зголошення прошу слати до:

Mrs. EUGENIA PLOSZCZANSKA-KWOCZKO,
368 E. 10th St., New York 9, N. Y.

ЕВГНІЯ ШАФРАНСЬКА, з дому **ЛИСОБИЙ,** пошукує своїх дядьків **Михайла, Степана і Семка ЛИСОБИВ,** які походять із села Стриївка, пов. Збараж. До Америки виїхали ще перед першою Світовою Війною. Зголошуватись до: 157,-

Mrs. E. SHAFRANSKY,
35 Denison Ave.,
Toronto, Ontario, Canada.

Пошукую брата **СТЕФАНА МАЛЯВАЦЬКОГО** зо села Грушівка, ост. п. Улюч, пов. Березів, Західна Україна, котрий був вивезений до Німеччини. Хто би про нього знав, або він сам, зволить написати на адресу:

WALTER MALOWICKY
25 Morton Street,
Johnson City, New York, U.S.A.

МИКОЛИ ЦЮНЯК, якого адрес до війни був Manufacturers Trust Co., N. Y., пошукує **ТЕОДОР ШМОТОЛОХА,** що тепер є в Німеччині. Писати:

THEODOR SHMOTOLOCHA
Augsburg, UNRRA, Tunnelstr. 4,
Vaavria, American Zone, Germany.

ВЕРЕСТЮК АНДРІЙ, син Івана, з села Коростовичі, пов. Рогатин, який тепер живе на скитальщині в Австрії, шукає свого стрия **ЮРКА ВЕРЕСТЮКА.** Здається він живе в околицях Ню Йорку. Хто його знає, або він самий, будь ласка зголоситися на адресу: **Werestiuk Andrij, D. P. Lager Murdorf, Judenburg, Steiermark, Austria.** 157-

ПОШУКУВАННЯ

СТЕФАНІЯ ГРЕТЧАК з Долини, замужна **КАРАПИНКА,** шукає **ЮЛІЮ КЛИМЦІВ** з дому **ВОЗНЯК, АНДРІЯ І МИХАЙЛА БАЙОВСЬКИЙ** зі Стрия і **МАРІЮ ГРЕТЧАК** заміжну **ПІЛЯРСЬКА.** По ближчі інформації прошу писати на адресу:

MARY HOPTIAK,
722 Sarah St., Carnegie, Pa.

ІВАНА, МИХАЙЛА І СТЕФАНА ЛЮБІНСЬКИХ шукає їх рідна сестра в Франції. Зголошення слати до:

Mr. D. FABRYKA,
208 So. Heald St., Wilmington 2, Del.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

кваліфікований

ДЯКО-ВЧИТЕЛЬ І ДІРІҐЕНТ

з довголітною практикою. Сам співає високим тенором. Працю може обняти від першого вересня. Платня згідно з умовою.

Зголошення слати на адресу:

SVOBODA
Дякоучитель
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1429. Тарзан утікає.

TARZAN SAW HE COULD NOT RELEASE HIMSELF BEFORE THE FATAL BLOW FELL.

-1429-

HE SWUNG ONE FOOT UP IN A LIGHTNING ARC.

---AND CAUGHT THE GUARD ON THE CHIN. TAVA SEIZED THE KNIFE AS IT FELL FROM SENSELESS FINGERS.

"QUICK, TAVA!" WHISPERED THE APE-MAN AS HIS LAST BOND WAS SEVERED; "THERE'S NOT A MOMENT TO LOSE!"

Тарзан зрозумів, що йому не вдасться звільнити себе, заки на нього впаде удар.

Він блискавкою махнув одною своєю ногою вгору.

...і вдарив сторожа в щоку. Тава вхопив ніж, що саме випав з руки безвладного противника.

„Спішися, Таво!" — шептом промовив мавпо-чоловік, коли вже останній уз падав під ножем — „нема ні хвилини часу до втрачення".